

Sygn. akt III KK 299/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 września 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Michał Laskowski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Rafał Małarski

SSN Dariusz Świecki

Protokolant Jolanta Włostowska

w sprawie **J. Ł.**

skazanego z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 17 września 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść

od wyroku Sądu Rejonowego w L.

z dnia 12 grudnia 2014 r.,

**uchyla zaskarżony wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia
o środkach karnych i sprawę w tym zakresie przekazuje Sądowi
Rejonowemu do ponownego rozpoznania.**

UZASADNIENIE

J. Ł. skazany został wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 12 grudnia 2014 r., za przestępstwo z art. 207 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. na karę roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności. Sąd zobowiązał oskarżonego na podstawie art. 41a § 1 i 4 k.p.k. do opuszczenia zajmowanego razem z pokrzywdzonymi lokalu przy ul. D. w

L. oraz orzekł zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych E. Ł., W. Ł. i D. Ł. na odległość mniejszą niż 100 metrów.

Wyrok nie został zaskarżony i uprawomocnił się z dniem 24 stycznia 2015 r.

Kasację od tego wyroku na korzyść skazanego J. Ł. wniósł Prokurator Generalny. Zaskarżył wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze, w zakresie rozstrzygnięcia o środkach karnych, zawartego w punkcie 2 części dyspozytywnej wyroku i zarzucił rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa karnego materialnego, tj. art. 43 § 1 k.k. w zw. z art. 39 pkt 2b i 2e k.k., polegające na orzeczeniu wobec J. Ł. środków karnych w postaci nakazu opuszczenia lokalu przy ul. D., zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi oraz zakazu zbliżania się do pokrzywdzonych E. Ł., W. Ł. i D. Ł., bez wskazania okresu obowiązywania tych zakazów, podczas gdy wskazane przepisy przewidują możliwość ich orzeczenia na okres od roku do 10 lat oraz od roku do lat 15.

Prokurator Generalny wniósł o uchylenie wyroku w zaskarżonej części.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja Prokuratora Generalnego jest zasadna w stopniu oczywistym, co zgodnie z art. 535 § 5 k.p.k. uprawnia do jej rozpoznania i uwzględniania na posiedzeniu.

Przepis art. 41a § 1 k.k. przewiduje między innymi możliwość orzeczenia przez sąd nakazu opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonymi, w razie skazania za umyślne przestępstwo z użyciem przemocy przeciwko osobie najbliższej. Na podstawie tego samego przepisu możliwe jest również orzeczenie zakazu zbliżania się do określonych osób, przy czym zgodnie z treścią art. 41a § 4 k.k., orzekając taki zakaz, sąd określa odległość od osób chronionych, którą skazany obowiązany jest zachować. Przepisy te wskazane zostały jako podstawa rozstrzygnięcia zaskarżonego kasacją.

Sąd nie dostrzegł jednak regulacji zawartej w treści art. 43 § 1 k.k. Z przepisu tego wynika, że nakaz opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym wymieniony w art. 39 pkt 2e k.p.k. (po nowelizacji Kodeksu postępowania karnego od 1 lipca 2015 r. jest to nakaz okresowego opuszczenia lokalu zajmowanego wspólnie z pokrzywdzonym) orzeka się w latach od roku do lat 10 (przepis art. 43 § 1 k.k. został również znowelizowany, ale zasada ta nie uległa

zmianie). Wprawdzie realizacja nakazu opuszczenia lokalu ma charakter jednorazowy, ale i tak konieczne jest określenie okresu obowiązywania tego nakazu, oznacza to bowiem jednocześnie niemożność ponownego wprowadzenia się do lokalu przez wyznaczony okres (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2008 r., V KK 256/08). Z kolei zakaz zbliżania się do określonych osób, wymieniony w art. 39 pkt 2b k.p.k. orzeka się zgodnie z dyspozycją art. 43 § 1 k.p.k. także w latach, od roku do lat 15.

Zignorowanie przez sąd treści art. 43 § 1 k.p.k. spowodowało, że nakaz i zakaz orzeczony w zaskarżonym kasacją wyroku obowiązują bezterminowo, a treść zaskarżonego rozstrzygnięcia uniemożliwia jego prawidłowe wykonanie. Naruszenie prawa do którego doszło, ma zatem nie tylko rażący charakter, ale również istotnie wpływa na treść orzeczenia, co uzasadnia uwzględnienie kasacji. Podczas ponownego rozpoznania sprawy sąd uwzględnić powinien regulację zawartą w art. 43 § 1 k.k.

Sąd Najwyższy rozpoznając powyższą sprawę i biorąc pod uwagę kierunek kasacji Prokuratora Generalnego, skierowanej na korzyść skazanego, rozważał jeszcze, czy uwzględnić należało wniosek Prokuratora Generalnego, który ograniczył się do postulowania uchylecia zaskarżonej części wyroku. Być może podstawą takiego wniosku było rozumowanie związane z obawą wydania w wyniku kasacji orzeczenia w efekcie dla skazanego niekorzystnego. Sąd Najwyższy uznał jednak, że skorygowanie, po ponownym rozpoznaniu, zaskarżonej kasacją części wyroku przez wskazanie przez jaki okres obowiązywać będzie orzeczony zakaz i nakaz nie jest orzeczeniem niekorzystnym z punktu widzenia J. Ł. Nakaz opuszczenia lokalu i zakaz zbliżania się do pokrzywdzonych jest bowiem możliwy do wykonania, nawet wtedy, gdy nie określono przez jaki czas środki te mają obowiązywać. Określenie takie, a więc wskazanie terminu końcowego wykonywania środka jest natomiast korzystne dla skazanego. W tym stanie rzeczy nie może być mowy o naruszeniu zakazu *reformationis in peius*.